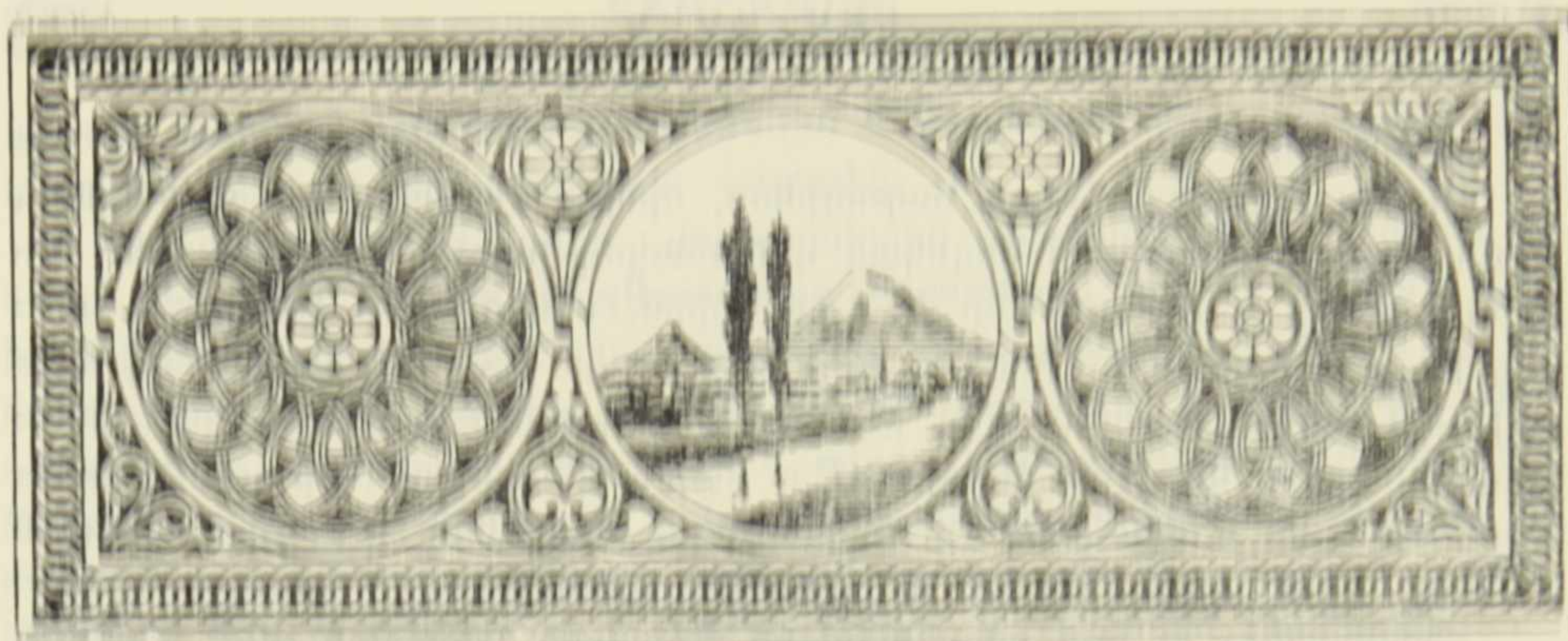

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ՍՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԽՈՍՔՆ ՈՒ ԱՂՈԹՔԸ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐԸՆՏԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՌԱՋԻՆ ՆԻՍՏԻՆ
(27 Հուլիս 1995)

Վսեմաշուք Նախագահ Հայաստանի Հանրապետության,
Հարգարժան Նախագահ Ազգային Ժողովի քաջմամ միասի,
Մեծարգո անդամներ Ազգային Ժողովի,

Իր տեսանկյուն մեջ իմ այսօրվան ուրախությունը եզակի, ատանձմահա-
տուկ խմատ և մկարագիր ունի: Պատմական մշանակություն ունի քաջմամ
այս միասի մորքմտի մայ Ազգային Ժողովին, որովհետև մեր ողջ Հան-
րապետությունը ժողովրդային քվեարկությամբ այժմ ընդունել է մեր Սահ-
մանադրություն օրենսդրական, գործադիր, դատական իշխանություններու
հատակ բանաձևումներով և մախագահի, կառավարության և այլ կառույց-
ներու իրավասություններու և պարտավորություններու ճշտումով:

Առաջին հերթին Մենք կշնորհավորենք մորքմտի այս կազմը Ազգա-
յին Ժողովին և կօրհնենք մեր Հանրապետության մեր Սահմանադրությունը
այն քաղցր հույսով, որ ժողովը պիտի առաջնորդի Սահմանադրության
սկզբունքներով և գինք ընտրող ժողովրդի գերագույն և ընդհանրական ջա-
հերու հրամայականով:

Երկրորդ, սրտի պարտք կզգամք մեր ջնորհակապության խոսքը ողդե-
լու մախորդ կազմին՝ Գերագույն խորհուրդ անունին տակ ճանչցված և
գործած՝ գնահատելով այն իրողությունը, որ ամ իր ընտրության օրեն միմ-
ջև իր առաքելության կանոնական ավարտը գործեց ամբողջական կազմով,
միանվագ հետևողականությամբ, հակառակ բոլոր տեսակի դժվարին և եր-
բեմն տազմապային կաստություններու: Պատության տոկունության գլխավոր
կովաններեն մեկը եղավ ամ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ

«Սիրելիք,

Որպես Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս, որպես հոգևոր հայր ամենեցուն, Մեզի համար գերազանց հոգեկան գոհունակության առիթ է կանգնել ձեր բոլորի առաջ և հանուն մեր Ս. Եկեղեցիին, հանուն մեր Ազգային Եկեղեցիին և հանուն ամեն հոգևոր կեդրոնին՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի, հայրախնամ սիրով ողջունել ձեզ ձեր առաքելության այս սկզբնական հանգրվանին: Եվ առաջին հերթին Մեր ձայնը կրարձրացնենք առ Ամենակալն Աստված և կհայցենք Իր օրհնությունը նորընտիր Ազգային Ժողովին և ամեն բոլոր անդամներուն՝ հարգարժան պատգամավորներուդ վրա:—

«Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիստոս Աստուած մեր, պահեա՛, պահպանեա՛ և օրհնեա՛ գերկիս մեր զՀայաստան աշխարհն, շինեալ քրտամբք զառակացն ազգիս հայոց, նուիրագործեալ արեամբ հերոսից և նահատակաց, կառուցեալ ևս ստեղծագործեալ շնորհօք, արհեստիք և արուեստիք տաղանդաշատ ջանիք հոգւոյ և մտաց սպասաւորաց որդւոցն հայկազնեան, պահեա՛ զնա ի խաղաղութեան, յապահովութեան և ի բարգաւաճութեան:

Օրհնեա՛ Տէր ևս զՆախագահն Հանրապետութեանս մերոյ և զամենայն ժողովրդընտիր պատգամաւորս՝ զանդամս Ազգային Ժողովոյս: Հեղ ի վերայ նոցա զբազմապատիկ շնորհս քո իմաստութեան: Զօրացո զնոսա պարգևօք ևս առաքինութեամբք արիութեան, նուիրաբերման և անձնոյի գոհողութեան: Ողջ ևս առողջ պահեա ի նոսա զսէր և զերկիւղ Քո սրբարար և զնախանձ և զջանս աշխարհաշինութեան հայրենեաց մերոց դարակեաց: Ամբողջ պահեա ի նոսա զհոգս և զկամս և զտեսիլ շինութեան և բարեկարգութեան ժողովրդեանս մերոյ վասն պայծառութեան վերանորոգեալ անկախութեան Հանրապետութեանս. վասն յառաջդիմութեան վերածնեալ ազգիս և պետութեանս, ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիդ քո ի խաղաղութեան, փրկեա, Տէր, յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամոյն, արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել զՔեզ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ, այժմ և միշտ ևս յաիտեանս յաիտենից. ամէն»:

(Վեհափառն այստեղ լոռւթյան մի րոպե հայտարարեց Հայրենիքի համար իրենց կյանքը, գործը և արյունը ընծայած հանգուցյալ վաստակավորների և հերոսների հիշատակին՝ առանձնապես հիշելով իր երջանկահիշատակ նախորդին՝ Վազգեն Ս. Կաթողիկոսին, որ եղել էր առաջին Կաթողիկոսը, որ անկախ պետության Գերագույն խորհուրդին իր հայրապետական խոսքն է ուղղել: Ապա շարունակեց իր պատգամը):

Սիրելի արն. Նախագահ և անդամներ Ազգային Ժողովոյս,

Մեր հայրենիքի և ողջ հայության, ներառյալ հայրենիքի սիրով տոգորված և արտասահմանյան պայմաններու տակ ապրող հայության, աչքերը ձեզի՛ են ուղղված: Մենք մեր կյանքի մեջ առաջին անգամ բլլալով է, որ կկատարենք այս աղոթքը և կարտասանենք այս խոսքը մեր մայր հայրենիքի Ազգային Ժողովին համար: Ո՛չ հավակնությունը, ո՛չ ալ կարողությունը և ո՛չ ալ փափաքը ունինք խրատ տալու ձեզի: Որպես հոգևոր հայր և որպես առաջին սպասավոր Հայաստանյայց Առաքելական Մայր Եկեղեցւո, սրտի պարտք կզգանք ձեզի հետ կիսելու Մեր նախանձախնդրությունը և միանգամայն սպասումը, որ ձեր պաշտոնավարության ողջ ջրջանին երբեք մտահան չընեն այն զգացումն ու մտածումը, որ Աստուծո Սէքն ու Սջը ի վերուստ կհսկեն ձեր վրա, Արագածի կատարին ան-

պարան կախված Լուսավորչի կանթեղեն և Միաճմառջ Մայր տաճարի լուսանառագայթ և երկնամամբույր գմբեթեն:

Մեր Տիրոջ և երկնավոր վարդապետին ամենաճշմարիտ խոսքն է. **«Տուք զկայսերն՝ կայսեր, եւ զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ»:** Կայսեր բաժինը, աշխարհի ու երկրավորի բաժինը անջատված չէ Աստուծո բաժինեն և ոչ ալ հակադրված անոր: Կայսեր տրվածը կերթա Աստուծո, երբ տրվածը արդարությունը ունի որպէս մղիչ ույժ և որպէս նպատակակետ: Եվ Աստուծո բաժինը օտար և հակադիր չէ կայսեր տրվածին, որովհետեւ Աստված է՝ մարդուն, ազգին և հայրենիքին բարիքին համար միայն, որպէս «արարիչ երկնի եւ երկրի, երեսելեաց եւ աներեսութից» և «խնամող մարդկան»:

Արդար է, որ մեր Հանրապետությունը ճանչցած է և կճանչնա խղճի և կրոնի ազատությունը իր բոլոր քաղաքացիներուն համար: Այդ ազատությունը եւ կնկատեմ որպէս աստվածային կամքին արտահայտություն: Նույնքան արդար է, որ մեր Հանրապետությունը որպէս հայ ժողովուրդի պետություն ճանչցած է և կճանչնա Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցին որպէս ազգային Եկեղեցի, որովհետեւ այդ Եկեղեցին անքակտելիորեն ընդելուզված է, անբաժանելիորեն շաղխված է հայության դարավոր կյանքի հյուսվածքին մեջ:

Մեր սուրբ Եկեղեցին միշտ զորավիգ է կանգնած հայոց պետության, որովհետեւ անոր մեջ ճանչցած է ժողովրդի ինքնիշխան կամքին բնական արտահայտությունը, մանավանդ ներկա ժամանակներու ժողովրդավարական սկզբունքներու և կարգերու պայմաններուն տակ:

Ահա թե ինչո՞ւ ջերմորեն և Հայրապետական հոգածության զգացումներով երբ կշնորհավորենք ձեզ որպէս օրհնադիր վերին իշխանությունը մեր ժողովրդին, կմաղթենք, որ մնաք և տենք այն բարձրությանը վրա, որով համայնատեսական, ամբողջատեսական պարագրումով և հայրենասիրական ու ժողովրդանվեր ոգիով, արդարամիտ և խաղաղասիրական նախաձեռնողությամբ, հայրենապաշտպան զոհողության գիտակցությամբ ու գերանձնական վերաբերումով ձեր ծառայությունները պիտի մատուցեք մեր պաշտելի ժողովրդին և հայրենիքին: Ըլլանք ու մնանք մեզ ընտրած ժողովուրդին հետ ի մշտական հաղորդության, զգայուն և ընդատաջող՝ անոր կարիքներուն, արդար իրավունքներուն և ազգային նվիրական դատին, անոր հառաջդիմական ձգտումներուն և գերագույն շահերուն: Երբեք չմոռնանք, որ մեր բոլորի դատավորը Աստված է և դատարանը՝ պատմությունը, ժողովուրդը և հայրենիքը ըլլալով մեր աչքի բիբը, մեր սրտին տրուիք, մեր միտքին սլաքը և մեր հպարտության բարձրակետը:

Քաջ գիտենք, որ ձեր ճանապարհը չէ մարմարապատ կամ ծաղկազարդ, ոչ ալ հեզասահ և դյուրագնաց: Թող ձեր ծառայական ճանապարհորդության ոճը ըլլա այնպէս, որ փուշն ու տատասկը բթանան ու չորանան, և ծաղիկն ու պտուղը դառնան բուրբուռնավետ և բեղմնատառ՝ ի վայելումն մեր տատապահար, բայց պատվախնդիր ժողովուրդին և հերոսածին ու հերոսաշեն հայրենիքին և ի փառս Աստուծո և ի բարին համայն մարդկության:

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ